

مقدمه مترجم

ورود فناوری اطلاعات و ارتباطات به صحنه زندگی بشر و از جمله استفاده از آن در جلسات سخنرانی و کلاسهای درس تحولات گسترده‌ای را در پی داشته است که یکی از مظاهر آن رواج استفاده از برنامه پاورپوینت در سخنرانیها و کلاسهای درس است. البته، استفاده از پاورپوینت در کلاسهای درس موافقان و مخالفان خود را داشته و دارد، به طوری که برخی از مدرسان و سخنرانان تنها با اتکا به این ابزار می‌توانند از عهده کار خویش برآیند و برخی دیگر معتقدند استفاده از پاورپوینت و رسانه‌های دیگر در کلاس درس از عمق کلاس می‌کاهد و همان شیوه قدیمی آموزش گنجه و تخته‌ای بهتر می‌تواند موجبات انتقال مفاهیم و مطالب درسی را به مخاطبان فراهم سازد.

بی‌تردید، چنانچه از این ابزار به عنوان یک رسانه به درستی استفاده شود در انتقال مفاهیم و مطالب درسی، صرفه‌جویی در وقت و بهره‌وری کلاس نقش شایسته‌ای را خواهد داشت و برای مدرس و دانش‌آموز یا دانشجو کمک بزرگی خواهد بود، ولی اگر به درستی از آن استفاده نشود موجبات اتلاف وقت، انحراف توجه و سردرگمی مخاطبان را فراهم خواهد ساخت. البته، این نکته در مورد هر فناوری صادق است، زیرا استفاده از فناوریها خود نیاز به آموزش دارد و الا با شکست روبه‌رو خواهد شد، چنانکه استفاده از فناوری اطلاعات در سازمانها اگر توأم با آموزش نباشد و کاربران آن با نحوه استفاده بهینه از آن آشنا نباشند نیز جز اتلاف سرمایه و وقت و ایجاد دلسردی و نارضایتی کارکنان و مشتریان اثر دیگری نخواهد داشت.

کتاب حاضر که توسط یکی از چهره‌های مشهور و برجسته علوم

اعصاب‌شناختی و استاد روان‌شناسی در دانشگاه هاروارد نوشته شده است و حاصل تجربه عملی او در کلاسهای درس است به منظور آموزش استفاده‌کنندگان از این ابزار به زیور نگارش درآمده است تا شرایط کاربریست مؤثر این رسانه را تبیین نماید و خوانندگان را از خطاها و کاربریهای نادرست این فناوری برحذر دارد. پروفیسور کاسلین با استفاده از اصول روان‌شناسی شناختی مزایا و معایب استفاده از پاورپوینت را برشمرده، شیوه استفاده بهینه از این ابزار را تشریح می‌کند و با آوردن مثال، راه درست کاربری آن را در کلاس درس ملموس می‌سازد.

از آنجا که استفاده از این ابزار در کشور ما رو به افزایش است و به خصوص در محیطهای دانشگاهی روز به روز استادان و دانشجویان بیشتری به استفاده از آن رو می‌آورند، جا دارد که همراه با گسترش آن و سرمایه‌گذاری برای تجهیز کلاسهای درس و سالنهای سخنرانی به وسایل و امکانات فنی مورد نیاز برای این فناوری، در زمینه آموزش کاربران این رسانه نیز تلاش شود تا سرمایه‌ای که صرف استفاده از این فناوری می‌شود آثار مثبت خود را در انتقال مطالب و ارتقای سطح دانش مخاطبان به خوبی نشان دهد. از این جهت، مطالعه کتاب حاضر را به اساتید محترم، معلمان، سخنرانان و دانشجویان عزیز که در پی ارتقای کیفیت تدریس، خطابه و یادگیری خود هستند پیشنهاد می‌نمایم.

سید علی خرازی

پیشگفتار

برنامه پاورپوینت همچون وضعیت آب و هواست: همه دوست دارند درباره آن گلایه آمیز صحبت کنند، اما کسی درباره آن کاری نمی‌کند. این کتاب تلاشی برای روشن ساختن آسمان «پاورپوینت» است. بیشترین گلایه‌ها درباره ارائه‌هایی است که برنامه پاورپوینت امکان تولید آنها را به کاربران می‌دهد و ممکن است آزاردهنده، گیج‌کننده، کسل‌کننده، متکبرانه و یا غیرقابل درک باشد. شک دارم که ارائه‌دهندگان مایل باشند کارشان با هیچ‌یک از صفات فوق همراه شود، آنها صرفاً در استفاده روشن و صریح از این ابزار از راهنمایی برخوردار نبوده‌اند. مأموریت این کتاب ارائه چنین راهنمایی است.

تلاقی توأم با خوشحالی دو فعالیت منجر به تولید این کتاب شد. نخست آنکه، کتاب قبلی خود، به نام *اصول طراحی نگاره*^۱ را آن قدر وسیع ویراستاری کردم که نام آن را به *طراحی نگاره برای چشم و ذهن*، تغییر دادم. هنگامی که بر روی آن کتاب کار می‌کردم، متوجه شدم که اصول روان‌شناختی که در طراحی نگاره‌ها به کار می‌رود در مورد تمامی ارتباطات بصری صادق است. اصول ادراک و شناخت در هر کاری که ما انسانها انجام می‌دهیم، چه تفسیر نمودارها باشد، چه بازی گلف، خواندن فال قهوه و یا هر چیز دیگر (از جمله ارائه پاورپوینت) جاری است. دوم آنکه، من عضو کمیته‌های تحقیق متعددی در گروه آموزشی خود بوده‌ام که شامل حضور یافتن در جلسات فراوانی بود که در آنها از برنامه پاورپوینت استفاده می‌شد و با کمال تعجب (از آنجا که عضو گروه روان‌شناسی هستم) اصول روان‌شناختی را نقض می‌کردند.

برخلاف کتابهای دیگری که درباره نگاره‌های ارتباطی نوشته‌ام، این کتاب یک بحث علمی نیست. (زمانی که به لطیفه خفاشهای خونخوار می‌رسید، علمی نبودن کتاب آشکار می‌شود.) فقط آنچه را که می‌توانید فوراً استفاده کنید به شما عرضه کرده‌ام. (اگر می‌خواهید درباره تحقیقات علمی که اصول و پیشنهادهای مرا حمایت می‌کنند بیشتر بدانید، به مباحث مفصل ادبیات تجربی مربوط و به فهرست طولانی منابع کتاب طراحی نگاره برای چشم و ذهن نگاه کنید.)